

Podmaniczky Frigyes báró emlékezete

A Tisza István Kör emlékünnepe

Az elmúlt és a mostani esztendő a centenáriumiok éve. A nemzet egymásután ünnepelte meg nagy fiainak százéves születési évfordulóját. A Plejádok kora volt az 1825-ik híres országgyűlést megelőző kornak. Amikor felsőbükki Nagy Pál ama híres-neves országgyűlésen a latin helyett a magyar nyelv jogát kívánta törvénybe iktatni, Petőfi Sándor, Madách Imre és Podmaniczky Frigyes báró, akinek centenáriumiát most ünnepli meg a Tisza István Kör, még cse-csemők voltak. A Plejád-elmélet igazolását jelenti ennek a három nagy magyarnak az élete és munkája. Podmaniczky Frigyes báró tanulmányai elvégzése után nyomban a közélet porondjára lépett. Pályáját Ráday Gedeon gróf oldalán kezdte, akinek, mint Pest-megye követének írnoke volt. Az 1848-iki pesti országgyűlésen mint korengedélyt nyert mágnás részt vett az országgyűlésen; a felsőházban volt korgjegyző. Végigküzdötte a szabadságharcot századosként és utána mint közlegényt osztották be a gyalogsághoz.

Amikor végleg obsitot kapott, falura ment és az irodalomnak élt. Munkásságát az Akadémia is hono-

Podmaniczky Frigyes báró

(Egykoru rajz.)

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:
Cím: Podmaniczky Frigyes báró emlékezete

Forrás: Nemzeti Ujság

Bn

1924. 6. 7.

ráta és 1860-ban levelezőtárgyjává választotta. A ki-
egyezés után ismét bekapcsolódott a politikai kör-
életbe. Több ízben volt képviselő és 1875-ben a Nem-
zeti Színház intendánsává nevezte ki a király. Eszte-
tikai ízlése, nagy műveltsége, széleskörű tudása és
jóságos szíve vetette meg az ország első színpadá-
nak azt az erős fundamentumát, amelyen az ma
Európa legelső színházainak egyikévé fejlődhetett.
Évek hosszú során át képviselte Budapest IV. kerü-
letét az országgyűlésen. Mint politikus Tisza Kálmán
tántoríthatatlan híve és éveken keresztül elnöke a
szabadelvű pártnak. Segítőtársa volt Tisza Kálmán-
nak a szabadelvű párt megteremtésében és annak
uralmának megszilárdításában. Államférfiai bölcses-
ségét azok a tanácsok őrzik, melyet az „öreg gene-
ralisznak” mindankor adott.

Mint ember a legkedvesebb és ha lehet ezt a
feminin jelzőt férfire alkalmazni, a legbájosabb volt.
A régi Pest legkarakterisztikusabb alakja volt a
„Frisi báró”, mert városzerte így becézték. Élete
utolsó éveiben a Kerepesi-ut 3. számú házában lakott.
Megható volt látni, amikor a pepitaruhás öreg ur
reggelként elment hazulról, a Pannonia előtt poz-
toló egyik hordár mindig megvárta a kapuban, át-
kísérte a Pannonia oldalára, nehogy a lassu, tipegő
lépésű gavallért valami vigyázatlan villamos vagy
konflis elhússa. A másik parton azután nyugodtan
folytathatta reggeli sétáját a Hatvani-utcán keresztül
a korszóra és a szabadelvű klubba, megállva minden-
kor a Kéler Napoleon által épített Ferenc-rendiek
bazárának Hatvani-utcai kapujában, ahol a virágárus
asszony a nyakkendőét összetartó gyűrűbe tűzte a
piros szegfűt — nemcsak nyáron, de télen is. Amikor
az első virágszalag a gyűrűbe tűzte, ifjú leány volt.
tőporódott anyóka lett, mire Podmaniczky báró meg-
halt. Szeretetének és haláljának azzal adott kifejezést,
hogy a kedves halott koporsójára virágot, piros szeg-
füket szórt, miként Hamlet anyja, Ofélia sírjára: a
kedveset a kedvesnek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Podmaniczky Frigyes

Idő

"1924"

Személy

Ennek a tisztaszívi embernek és felekölt gondolkodású politikusnak emlékére gyűltek össze tegnap a Tisza István Körben tisztelői és tanítványai, kortársai, sajnos, már alig voltak ott.

Az ünnep emelkedett hangú emlékbeszédeivel és visszaemlékezéseivel méltó volt a közszertetben álló Podmaniczky Frigyes báróhoz. Az előkelő közönség soraiban ott voltak többek között:

Berzeviczy Albert, Csécsi Nagy Imre, Dárday Ede, Fejérváry Géza báró, Fejérváry Imre báró, Gálos Kálmán, Gerlóczy Lajos, Gorove László, Hausmann Alajos, Hazay Samu báró, Herczeg Ferenc, Horváth Lajos, Horánszky Nándor dr., Horváth Elek, Jakabffy Imre, Jankovich Géza, Jeszenszky Pál, Jeszenszky Sándor, Kaas Albert báró, Kálmán Gusztáv, Kozma Andor, Lestyánszky Sándor, Léva József báró, Léva Lajos báró, Lukács György, Lukács László, Mándy Samu, Maróthi Fürst László, Nadányi Emil dr., Okolicsányi István, Pap Géza báró, Ferényi Zeigmond báró, Ráday Gedeon gróf, Rakovszky Iván, Szász Béla dr., Szász Károly, Székely Ferenc, Szemeré György, Szepesházy Imre, Szinnyei-Merse Béla, Tasnády Nagy András, Térfy Gyula, Wlassics Gyula báró, Wolfner Gyula, Zabráczy József.

„Emlékezzünk a régiekről” jegyében üdvözölte a megjelenteket Berzeviczy Albert, aki nagyhatású megnyitó beszéddel vezette be az emlékünnepet. Megemlékezett Podmaniczky Frigyes bárónak a szabadelvű pártban és a Nemzeti Társas Körben vitt szerepéről, majd vázolta egész élete folyását, küzdelmeit a szabadságharcban, politikai pályafutását, társadalmi tevékenységét, amelyeket mind a magyar jövőbe vetett bizalom és a magyar faj szeretete hatott át. A nagyhatású beszéd után Kozma Andor Podmaniczky életéből vett epizódokat megörökítő megleghangú költeményét olvasta fel, majd pedig Herczeg Ferenc tanulmány szerű alapossggal megírt rajzot mutatott be Podmaniczky Frigyesről. A nagy író jellemző finomsággal ismertette csodálatos puritánságát, nagyszerű ízlését, méltatta művészi és művészeti tevékenységét, szeretettel mutatta be Budapest iránt érzett mérheterlen rajongását és politikai életünk nagyságai, az ő kortársai iránt érzett hűségét.

Az emlékünnepe közönsége az előadások mélyeséges hatása alatt lassan oszladozni kezdett, magával vivén egy nagy jellemű férfi és fajtája rajongójának emlékeztetőt.